

Montilla, el català i la immigració

Francesc Moreno

En els últims temps, des de diversos sectors de la societat catalana s'ha expressat el temor que la nova immigració posi en risc la supervivència del català. El més apocalíptic ha estat Barrera, que ha afirmat que els catalans, com a grup ètnic, tenen dificultats per subsistir. S'ha arribat fins i tot a plantejar que els immigrants marroquins, la llengua dels quals no és el castellà, són preferibles als llatinoamericans, perquè es catalanitzen amb més facilitat. Com si la religió, el laïcisme de l'Estat, el paper de les dones en la societat etc., no fossin determinants d'una identitat. Jo particularment, si hagués d'escollir, prefereixo ser ciutadà d'un país democràtic i laic, encara que parli en anglès, que ser súbdit d'una Teocràcia en la qual només es parli en català. Amb aquests plantejaments, no és estrany que el 40% dels catalans considerin la immigració com a perjudicial per Catalunya.

Montilla, més sensat, en la inauguració d'unes jornades de la Fundació Campalans sobre noves idees en temps de crisi, ha tractat el tema del debat identitari i del repte de la immigració. La seva tesi, si la meua capacitat de síntesi és correcta, es pot resumir en les següents afirmacions: hem de preservar la unitat del poble català i evitar que brolli el conflicte lingüístic; la immersió lingüística és imprescindible, però no hem d'obsessionar-nos amb el debat identitari sinó resoldre els problemes dels ciutadans. Respecte a la immigració ha valorat la seva aportació al creixement econòmic i, en línia amb el Pacte per a la Immigració, creu imprescindible per a la seva integració el coneixement del català, per evitar la divisió social. Fins aquí, subscriu el plantejament.

Però és en la concreció de les grans principis on poden sorgir diferències notables. El castellà no és una llengua qualsevol. És, ni més ni menys, la llengua que es parla a la meitat de les llars de Catalunya. I si es volen respectar els drets individuals, alhora que preservar la unitat i la identificació amb les institucions catalanes, aquesta realitat ha de ser tinguda en compte, i no només mitjançant plantejaments teòrics. Perquè jo estic d'acord amb la immersió lingüística i que els immigrants aprenguin català. Però no podem oblidar que per a molts ciutadans de Catalunya el castellà és la seva primera llengua. És la llengua amb què senten i amb la qual millor s'expressen. A aquestes persones cal facilitar-los l'aprenentatge del català. Els seus fills seran bilingües, però mentrestant han de tenir la percepció que en les seves relacions amb les institucions catalanes no són ciutadans de segona, com no ho són en la vida quotidiana. I això avui no ocorre, o són molts els que creuen que no és així, que ve a ser el mateix. De què serveix la immersió lingüística si a casa només es veuen canals estatals o dels països d'origen, o si les eleccions autonòmiques són considerades com a alienes? No comparteixo per res els plantejaments lingüístics del PP o Ciutadans però acabaran fent efecte en la societat si els que tenen el castellà com a primera llengua se senten ciutadans de segona en les seves relacions amb l'administració o en el seu reconeixement per les institucions.